

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

Son 7 Jild 4

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 7 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Укташ Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллӣ Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматовиҷ – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллӣ Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллӣ Университети.

Сайдов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ҳодим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Раја Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўкташович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳоновиҷ – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Ҳатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Ҳамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Кулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Сайдова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, "Tashkent International University of Education" халқаро университети;

Хошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тибиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёрова – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмурадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Файбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амирор Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судъялар олий кенгаши хузуридаги Судъялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич - юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети хузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуревна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шоҳида Зайневна - педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Мұхәйё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна - педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Хайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Карамаддиновна – психология фанлари доктори, доцент,

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;
Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;
Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;
Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:
(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

Abduxamidov Islombok

O'ZBEKISTON AHOLISINING ROSSIYA FEDERATSIYASIDA MEHNAT

MUHOJIRLIGI TARIXI 10-18

Фарманова Гульнара Комилевна

ПОДНЯТИЕ МЕТОДИКИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ НА ОБЩЕМИРОВОЙ

УРОВЕНЬ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ 19-24

Индиаминова Шоира Амриддиновна

РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВА В САМАРКАНДСКОМ СОГДЕ В ЭПОХУ РАННЕГО

СРЕДНЕВЕКОВЬЯ 25-29

Mirzakhamdamova Dildora Zafarovna

XOTIN-QIZLAR BANDLIGINI TA'MINLASHDA FARG'ONA VILOYATIDA

IPAKCHILK ORQALI KASANACHILIK VA UY MEHNATINI RIVOJLANTIRISH 30-35

Ismoilova Parvina

TURKISTON MINTAQASIDAGI INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLAR: ROSSIYA KAPITALI UCHUN

KANALLARNING SHAKLLANISHI (19-ASR OXIRI - 20-ASR BOSHLARI) 36-41

Jomurodov Lazizbek Islomovich

O'ZBEKISTONDA TERI-TANOSIL KASALLIKLARIGA QARSHI KURASH

JARAYONI 42-46

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна

ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ, КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ, ОБЕСПЕЧИВАЮЩИЕ УСТОЙЧИВОЕ

РАЗВИТИЕ В СФЕРЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ 47-54

Yegamberdiyeva Xurshidaxon Alisherovna

VAGONLARDAN FOYDALANISHNING SIFAT KO'RSATKICHINI OSHIRISHNI

TADQIQ QILISH 55-61

Mamadaliyev Ulug'bek

JAHON TURIZMIDA TUROPERATORLIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH HOLATI 62-69

Jalilov Arslon Xoshimovich

TEMIR YO'L TRANSPORTINING INNOVASION MUHITDAGI RAQOBATDOSHLIK DARAJASINI

BAHOLASH 70-75

Kamchibekov Farxod Olimjonovich

O'ZBEKISTON HUDUDLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA MAXSUS

IQTISODIY HUDUDLAR VA KICHIK SANOAT ZONALARINING ROLI 76-82

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Djurayev Lukmon Narzullaevich

ZAMONAVIY O'ZBEKISTON JAMIyatida YOSHLAR IQTISODIY MADANIYATINING

TRANSFORMATSIYALASHUVI 83-87

<i>Norkulov Ubaydulla Umarovich</i>	
МАHALLADA JINOYATLARNI ERTA ANIQLASHDA JAMOATCHILIK NAZORATINI KUCHAYTIRISHNING IJTIMOIY-FALSAFIY MEXANIZMLARI	88-92
<i>Пулатов Шердор Нематёнович</i>	
ДОКТРИНА ЛЮБВИ АЛИШЕРА НАВАИ И МАХАТМЫ ГАНДИ	93-105
<i>Yusupov Murodali Sunnatovich</i>	
О'ZBEKİSTON QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TİZİMLARNI QO'LLASHNING IJTIMOIY-FALSAFIY MASALALARI	106-110
<i>Suleymanov Sarvar Sunatullayevich</i>	
О'ZBEKİSTONNING YANGI DAVRGA XOS BO'LGAN MA'NAVIY TEKNOLOGIYALARНИNG IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	111-116
<i>Shernazarov Ravshan Avazovich</i>	
SIYOSIY E'TIQOD: UNING TİZIMI VA FUNKSIYASINING FALSAFIY TAHLILI	117-122
<i>Nasrullahov Ravshanxon Sirojxonovich</i>	
VATANPARVARLIKNI IJTIMOIY-MADANIY HODISA SIFATIDA AHAMIYATI.....	123-126
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Matkarimova Salomat Ko'ziyevna</i>	
ALISHER NAVOIY VA HAYDAR XORAZMIY: MUSHTARAKLIK VA O'ZIGA XOSLIK	127-133
<i>Tairova Maxfuza Abdusattorovna</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI Dagi MAMLAKATSHUNOSLIKKA DOIR RAMZIY VOSITALARNING TARJIMADA QAYTA IFODALANISHI	134-139
<i>Rahimova Maftuna</i>	
LISONIY BELGI VA ASSOTSIATSIYA	140-143
<i>Umaraliyeva Dildora Taxirjanovna</i>	
O'ZBEK LATIFALARI, ULARNING TASNIFI VA TO'PLASH BORASIDA OLIB BORILGAN TADQIQOTLAR	144-147
<i>Xursanov Nurislom Iskandarovich</i>	
O'ZBEK FRAZEOLOGIK BIRLIKALARINING PRAGMATIK TAHLILI	148-154
<i>Umarov Umidjon Akram o'g'li</i>	
RAMZ AXRETIPLARINING TASNIFLANISHI VA BADIY TAHLILI	155-159
<i>Облоқурова Шахло Асрор қизи</i>	
ЗАМОНАВИЙ ЖАҲОН АДАБИЁТИДА ТАОМ ДИСКУРСИ	160-164
<i>Nazarova Lola Maqsadilla qizi</i>	
KORPUS LINGVISTIKASI: BNC KORPUSINING FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI	165-170
<i>Umarxonova Dilafruz Murotjonovna</i>	
"MARDLIK" VA "QO'RQOQLIK" KONSEPTLARINING AKSIOLINGVISTIK TAHLILI	171-175
<i>Yunusova Ganjina Rustamovna</i>	
NAZMDA YO'L XRONOTOPINING BADIY-ESTETIK XUSUSIYATLARI	176-180
<i>Мусаев Файзулло Оманович</i>	
АРАБ ДУНЁСИДА "МАСАЛ" ИЛМИНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА РИВОЖИ	181-186

<i>Ubaydullayeva Dilafruz Fazliddinovna</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK TILIDAGI "ANGER" VA "G'AZAB" ATAMALARINING ETIMOLOGIK VA LEKSIKOGRAFIK TAHLILI	187-192
<i>Narmuratov Zayniddin Radjabovich</i>	
FRAZEOLIK BIRLIKLER KOMPONENTLARI TAHLILI VA ULARNING STRUKTURAVIY MODELLARI	193-196
<i>Masharipova Nargiza Otaxonovna</i>	
TARIXIY-BADIY ASARLAR TARJIMASIDA DINIY VA TARIXIY SO'ZLAR TARJIMASI MUAMMOSI	197-201
<i>Икромова Нигина Ойбековна</i>	
ПСИХОЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ТРУДНОСТИ ПЕРЕВОДА ЗАГЛАВИЯ ЛИТЕРАТУРНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ	202-207
<i>Najmuddinova Mehribul Najmuddin qizi</i>	
NEGATIVLIKNI IFODALOVCHI TEHNİKAGA OID TERMINLARNING QIYOSIY TADQIQI (INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA)	208-213
<i>Eshniyazova Maysara Beknazarovna</i>	
"NAZMUL JAVOHIR" ASARIDA G'OYAVIY BADIY POETIKA	214-221
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Сайдов Акрам Акмалович</i>	
ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАЗОНИ ИЖРО ЭТИШ СИЁСАТИ ҲАМДА УНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	222-230
<i>Raimova Nargiza Doroyevna</i>	
TIJORAT MAXFIY MA'LUMOTLARINI HIMoya QILISH: INTELLEKTUAL MULK HUQUQI SOHASIDAGI QONUNCHILIKNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	231-237
<i>Умурзақов Жасурбек Қосимжанович</i>	
КРИПТО-АКТИVLAR НОҚОНУНИЙ АЙЛАНМАСИ БИЛАН БОҒЛИҚ ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАР УЧУН ЖАВОБГАРЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	238-242
<i>Nurmamatova Noila Doniyorovna</i>	
KONSTITUTSIYAVIY SUDLOV ORGANI TOMONIDAN FUQAROLAR VA YURIDIK SHAXSLARNING SHIKOYATINI KO'RIB CHIQISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	243-248
<i>Muxammadjonov Jasurbek Jaxongir o'g'li</i>	
FUQAROLARNING TADBIRKORLIK BILAN SHUG'ULLANISH HUQUQINING XALQARO VA MINTAQAVIY HUQUQIY KAFOLATLARI	249-260
<i>Адилбаев Бекбосын Абатбаевич</i>	
ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ ВАКИЛЛИК ТУШУНЧАСИ, МОҲИЯТИ ВА ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	261-267
<i>Турсунбоев Сардор Муроджон ўғли</i>	
ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ТИЗИМИДА ТЕРГОВ ТУЗИЛМАЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛИЙ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	268-275
<i>Mukutov Bobur</i>	
O'ZBEKİSTON RESPUBLİKASI VA GERMANIYA FEDERATİV RESPUBLİKASIDA TOVAR BELGİLARINI HUQUQIY MUHOFAZA QILISH MASALALARI	276-282
<i>Nabiev Firuz Xamidovich</i>	
INTELLEKTUAL MULK SOHASIDAGI XALQARO HUQUQIY NORMLARNI O'ZBEKİSTON	

RESPUBLIKASI QONUNCHILIGIGA IMPLEMENTATSIYA QILISHDA “MOSLASHUVCHANLIK” KONTSEPTSIYASINING O’RNI 283-289

Калимбетов Ерназар

ГРАЖДАНСКИЕ ПРАВА В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПОНЯТИЕ, ВИДЫ И СОДЕРЖАНИЕ В КОНТЕКСТЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ ЗАЩИТЫ 290-297

Ibrohimov Azimjon Abdumomin o’g’li

KORPORATSIYANI AMALDA BOSHQARUVCHI SHAXSLAR JAVOBGARLIGI 298-306

Ходжаева Ширин

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ РИСКОВ, СВЯЗАННЫХ С ПРЕДДОГОВОРНЫМИ ОТНОШЕНИЯМИ 307-317

Маматкулов Камолиддин Галабаевич

ТАҚИҚЛАНГАН ЭКИНЛАРНИ ЕТИШТИРИШ БИЛАН БОҒЛИҚ ЖИНОЯТЛАРНИ ТЕРГОВ ҚИЛИШДА ИСБОТЛАНУВЧИ ҲОЛАТЛАР ВА УЛАРНИГ АҲАМИЯТИ 318-323

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Nazarova Ra’no Sidiq qizi

HUQUQBUZARLIKKA MOYIL BO’LGAN BOLALARDA O’Z-O’ZINI NAZORAT QILISH KO’NIKMASINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI 324-329

Fayzullayeva Gulchexra Sharipboevna

UMUMIY O’RTA TA’LIM MAKTAB O’QITUVCHISI KASB STANDARTINING MAZMUN TAHLILI 330-341

Hamidova Laylo Kamildjonovna

OLIY PEDAGOGIK TA’LIMDA ARALASH O’QITISH MODELLARIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI 342-346

Ajiniyazova Sholpan Saparniyazovna, Uteniyazov Karimbay Kuanishbaevich

MAKTABDA KIMYOVIY MASALALARNI ECHISH BO’YICHA MASHG’ULOTLARNI TASHKIL ETISH SHAKILLARI 347-357

Rasulova Dilafruzxon Sharobiddin qizi

GLOBAL PEDAGOGIK SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TALABALAR KOMPETENSIYASIGA METODIK YONDASHUVLAR 358-363

Kenjaboyev Sharifjon Shuxrat o’g’li

INDIVIDUAL-KABIY RIVOJLANISH – PEDAGOGLIK KASBI TARBIYASINING

AJRALMAS QISMI SIFATIDA 364-369

Jalilov Umidjon Jahongirovich

OG’IR ATLETIKA MASHQLARINING AMALGA OSHIRISH USLUBIYATI 370-375

Najmiddinova Gulnora Najmiddin qizi

OLIY TA’LIM TIZIMIDA SUN’IY INTELLEKT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

MEXANIZMLARI 376-381

Received: 30 June 2024**Accepted:** 5 July 2024**Published:** 15 July 2024*Article / Original Paper***MECHANISMS FOR IMPROVING THE ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEM IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM****Najmuddinova Gulnora Najmuddin qizi**

NavSPI, Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi 2-kurs doktoranti

Abstract. This article talks about the mechanisms of improving the artificial intelligence system in the higher education system. The article also analyzes the issue of increasing the role and influence of artificial intelligence in the educational system. The introduction of artificial intelligence into the teaching process at universities, as well as the need to improve Internet technologies, was determined. Opportunities to use artificial intelligence to improve the quality of education are presented. Attention is paid to the need to use and improve neural networks and artificial intelligence technologies in the educational system.

Key words: Higher education, artificial intelligence, innovations in the educational system, student, end-to-end technologies, quality education

OLIY TA'LIM TIZIMIDA SUN'iy INTELLEKT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI**Najmuddinova Gulnora Najmuddin qizi**

NavDPI, Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi 2-kurs doktoranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy ta'lrim tizimida sun'iy intellekt tizimini takomillashtirish mexanizmlari haqida so'z boradi. Shuningdek, maqolada ta'lrim tizimida sun'iy intellektning roli va ta'sirini oshirish masalasi tahlil qilinadi. Universitetlarda o'qitish jarayoniga sun'iy intellektni joriy etish, shuningdek, internet texnologiyalarini takomillashtirish zarurligi belgilandi. Ta'lrim sifatini oshirish uchun sun'iy intellektdan foydalanish imkoniyatlari taqdim etilgan. Ta'lrim tizimida nevron tarmoqlar va sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish va takomillashtirish zarurligiga e'tibor qaratilmoqda.

Kalit so'zlar: Oliy ta'lrim, sun'iy intellekt, ta'lrim tizimidagi innovatsiyalar, talaba, end-to-end texnologiyalari, sifatli ta'lrim

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I7Y2024N56>

Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish, raqamli ma'lumotlarni yig'ish, saqlash va qayta ishlash tizimini takomillashtirish maqsadida hozirgi kunda mamlakatimizda ushbu sohada malakali kadrlarni tayyorlash, mazkur yo'nalishdagi ilmiy-loyihalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qator ishlar amalga oshirilmoqda. O'z navbatida sun'iy intellektni ilm-fanga joriy etish uchun malakali kadrlar sonini oshirish talab etiladi. Chunki aynan o'z kasbining ustasi bo'lgan kadrlar barcha sohalarga sun'iy intellekt kirib borishida asosiy omil bo'ladi.

Sun'iy intellekt (SI; inglizcha: artificial intelligence, AI) – inson intellektiga taqlid qilishga qodir bo'lgan mashinalar yaratishga qaratilgan fan va texnologiya sohasi hisoblanadi.

Bugungi kunda keng qo'llanilib kelinayotgan sun'iy intellekt texnologiyalariga aqlli veb-qidiruv tizimlari (masalan, Google Search), tavsiya tizimlari (YouTube, Amazon va Netflix), tabiiy tilni tushunish (Google Assistant, Siri va Alexa), o'zini-o'zi boshqaradigan avtomobillar (masalan, Waymo) va boshqalarni misol qilish mumkin.

Alan Turing sun'iy intellekt sohasida olib borilgan ilk tadqiqot muallifi bo'lgan. Sun'iy intellektga 1956-yili mustaqil fan sohasi sifatida asos solingan. Shu yilning yozida Dartmouth kollejida o'tgan anjumanda John McCarthy „Sun'iy intellekt“ atamasini birinchi marta ishlatgan va tarixga mazkur atama muallifi o'laroq kirgan. Sun'iy intellekt bo'yicha tadqiqotlar XX asr o'rtalaridan beri qilinib kelinsa-da, unga nisbatan ommaviy qiziqish 2012-yilda chuqr o'rganuv boshqa sun'iy intellekt metodlaridan ustunligini namoyon etganda hamda 2017-yilda transformer arxitekturasida erishilgan yutuqlar ortidan keskin ortgan. 2020-yillar boshlarida mazkur soha gurkirab rivojlanib, ko'plab shirkatlar, universitetlar va laboratoriylar sun'iy intellekt sohasida sezilarli yutuqlarga erishib kelishmoqda.

Aniqroq aytganda, sun'iy intellekt bu – muayyan ishlarni bajarishda inson xatti-harakatiga taqlid qila oladigan tizim yoki texnologiya sanalib, olingan ma'lumotlar asosida astasekin mukammallahib boradi. Umuman olganda sun'iy intellekt format ham, funksiya ham emas, balki bu jarayon bo'lib, ma'lumotlarni yig'ish, tahlil qilish kabilarni o'z ichiga oladi.

Hammamizga ma'lumki, istiqlol yillardan so'ng oliy ta'lim tizimida sezilarli yutuqlarga erishildi. Hozirgi paytda nafaqat oliy ta'lim tizimida, balki yurtimiz bo'ylab barcha maktab va kollejlarda ham sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalardan foydalanilgan holda dars jarayonlari samarali tarazda olib borilmoqda. Sun'iy intellektning oliy ta'lim tizimi sohasidagi ahamiyati, va uni rivojlantirishdagi roli vaqt o'tgani sari ortib bormoqda. Sun'iy intellekt, talabalar uchun maxsus individual o'qitish tizimlarini yaratishda va o'qituvchilarga, o'quv jarayonini tizimli tashkil etishda yordam beradi. Bu, har bir talabaning fanlarni chuqr o'rganishini ta'minlaydi va o'qituvchilar uchun zarur bo'lgan vaqt va energiyani kamaytiradi. Shuningdek, Sun'iy intellekt tahlil qilish va ta'limning natijalarini baholashda, o'qitish uslublarini yaxshilashda ham katta imkoniyatlari yaratadi. Shu sababli, oliy ta'lim tizimini rivojlantirishda Sun'iy intellektning ahamiyati Kundan-kunga ortib bormoqda va kelajakda ta'limning sifatini yuksaltishda muhim rol o'ynaydi.

Sun'iy intellekt haqida so'z borganda, uning oliy ta'limdagi va axborot texnologiyalaridagi o'rnini alohida tahlil qilish lozim. Sun'iy intellektning ushbu yo'naliishlarga sekin-astalik bilan kirib borishi, sun'iy intellekt vositalarining soni oshishini ta'minlaydi.

“Sun'iy intellekt” deganda ko'pchilik robotlarning turli sohalarga jalb qilinishini tushunadi. Biroq sun'iy intellekt bu robotlarning inson bilan o'rin almashishi hisoblanmaydi. Uning asosiylarini qobiliyatlarini va imkoniyatlarining chegaralarini kengaytirish hisoblanadi. Shuning uchun bunday texnologiyalar qimmatli biznes resursi bo'lib hisoblanadi.

Avvallari “sun'iy intellekt” atamasi faqat odamlar bajarishi mumkin bo'lgan, masalan, mijozlarga xizmat ko'rsatish yoki shaxmat o'ynash kabi vazifalarni amalga oshirish uchun foydalanilgan. Shuningdek, kompyuter texnologiyalarini chuqr o'rganishga ham sun'iy intellekt sifatida qaralgan. Lekin mijozlarga xizmat ko'rsatish, turli onlayn o'yinlar va kompyuter texnologiyalarini chuqr o'rganish kabilalar sun'iy intellekt texnologiyalarining kichik bir qismigina hisoblanadi. To'g'ri, sun'iy intellekt texnologiyalari odamlar bajaradigan vazifalarni avtomatlashtirish orqali ularning ishini yengillatishga, samaradorlikni oshirishga yordam beradi. Biroq endilikda uning qamrovi tobora kengaymoqda, hozirda sun'iy intellekt

bilan odamlarning xarakterini, o'quvchilarning qobiliyatlarini, xodimning ishga bo'lgan qarashlarini aniqlab olish mumkin.

"O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risida"gi farmoni hamda 2023-yilda strategiyani amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risidagi qarori loyihasiga ko'ra, ustuvor yo'naliishlardan biri - har bir insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun munosib sharoitlar yaratish hisoblanadi. Buning uchun, jumladan, aholi talablari va xalqaro andozalarga javob beradigan ta'lim, sog'lijni saqlash va ijtimoiy himoya tizimlarini yaratish ko'zda tutilgan. Sun'iy intellekt jamiyatning barcha sohalarini o'zgartirmoqda va ta'lim sohasi ham bundan mustasno emas. Texnologiya ko'plab mamlakatlarni Singapur, Malayziya va Janubiy Koreya kabi ta'lim sohasiga texnologiya iste'molini joriy etishga majbur qildi. Ta'limning kelajagi texnologiya va uning yutuqlari bilan bog'liq, deyishimiz mumkin. Yana ilg'or mashinalar ta'lim uchun yangi imkoniyatlar ochadi va yangi muammolarni yanada samarali hal qiladi. AI sektori iqtisodchilar, siyosatshunoslar, harbiy maslahatchilar, xavfsizlik bo'yicha ekspertlar va ta'lim mutaxassislarining e'tiborini tortmoqda.

Insonlar emas, balki mashinalar tomonidan namoyish etilgan aql sun'iy intellekt (AI) deb nomlanadi. Odamlar yoki hayvonlar tomonidan namoyon bo'ladigan aql ong va his-tuyg'ularga ega, boshqalari esa bunday xususiyatlarga ega emas. AI atamasi birinchi marta 1955-yilda Jon Makkarti tomonidan qo'llanilgan va u "mashinadan odam o'zini tutishi uchun oqilona bo'ladigan tarzda o'zini tutishini talab qilish" deb ta'riflagan. [1]. 1950-yilda Alan Tyuring hisoblash mashinalari bir kun kelib odamlar kabi fikr yuritishi mumkin degan fikrni ommalashtirdi. U keljakda avtomatik mashinalar odamlar aql bilan qila olmaydigan hisobkitoblarni amalga oshirishiga ishongan. Hisoblash mashinalari ikkilik raqamlar bilan ishlaydi va asosiy savol ikkilik hisob-kitoblar inson uchun qanday ma'noga ega bo'ladi.

So'nggi o'n yilliklarda mahalliy oliy ta'lim jahon ta'lim makoniga integratsiyalashuv, taqdim etilayotgan ta'lim xizmatlari sifatini oshirish, Rossiya universitetlarining xalqaro maydonda raqobatbardoshligini oshirish zarurati bilan bog'liq bo'lgan doimiy o'zgarishlar holatida bo'ldi. Zamonaviy ta'lim mobil va ochiq tizimga aylantirilmoqda. Ta'lim jarayoniga axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va elektron ta'lim resurslarining joriy etilishi yangi ta'lim paradigmasining shakllanishiga yordam berdi [2, p. 106–109]

Ta'limning raqamli transformatsiyasining mohiyati har bir talabaning raqamli texnologiyalarning o'sib borayotgan salohiyatidan foydalanish, shu jumladan sun'iy intellekt usullari va virtual haqiqatdan foydalanish asosida o'quv jarayonini shaxsiylashtirish orqali zarur ta'lim natijalariga erishishda ifodalanadi. asboblar; ta'lim muassasalarida raqamli ta'lim muhitini rivojlantirish; Internetga keng polosali ularishni ta'minlash, katta ma'lumotlar bilan ishslash [3, p. 36].

Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyalashuvi tez o'sib borayotgan tendentsiya bo'lib, u bizning o'rganish va o'qitish uslubimizni tubdan o'zgartirishi mumkin. Sun'iy intellekt shaxsiylashtirilgan ta'lim, baholash va repetitorlik kabi ta'limning turli sohalarida qo'llanilishi mumkin. Ushbu maqolada biz ta'limda sun'iy intellektdan foydalanishni ko'rib chiqamiz va uning afzallikkari va kamchiliklarini ko'rib chiqamiz. Sun'iy intellektning ta'limdagi eng muhim afzalliklaridan biri bu har bir talaba uchun o'rganishni shaxsiylashtirish qobiliyatidir. Sun'iy intellekt algoritmlari o'quvchilar va talabalarning shaxsiy ehtiyojlarini qondiradigan

shaxsiylashtirilgan o'quv dasturini yaratish uchun ularning o'rganish uslubi, afzalliklari va samaradorligini tahlil qilishi mumkin.

Ushbu yondashuv talabalarga o'z tezligida o'rganishga yordam beradi va ularni eng ko'p qiziqtiradigan mavzular va mavzularga e'tibor qaratadi. Natijada, o'quvchilar ko'proq qiziqadi, motivatsiyalanadi va ma'lumotni yaxshiroq saqlaydi. Sun'iy intellekt, shuningdek, formativ baholashning samaradorligi va aniqligini sezilarli darajada oshirish imkoniyatiga egadir. Talabalarning javoblarini analiz qilish va tezkor fikr-mulohazalarni taqdim etish orqali sun'iy intellekt o'qituvchilarga o'quvchilar qiyonalayotgan sohalarni aniqlashga va o'qitish usullarini ularning ehtiyojlari uchun moslashtirishga yordam beradi. Bundan tashqari, sun'iy intellekt asosidagi baholashlar real vaqt rejimida o'quvchilar faoliyati to'g'risida ma'lumotlarni taqdim etishi mumkin, bu o'qituvchilarga taraqqiyotni kuzatish va o'qitish bo'yicha ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Sun'iy intellekt oliy ta'lim muassasalarini boshqarishda ham yordam berishi mumkin, professor-o'qituvchilar va xodimlarning diqqatini muhimroq vazifalarga e'tibor qaratishdan ozod qiladi. Misol uchun, sun'iy intellektga asoslangan chatbotlar talabalarning so'rovlariga javob berish, qabul jarayoniga yordam berish va talabalar bilan bog'liq ma'lumotlarini boshqarish uchun ishlatalishi mumkin. Bu vaqt ni tejash va samaradorlikni oshirish, ma'muriy jarayonni yanada sodda va samarali qilish imkonini beradi. Sun'iy intellektga asoslangan repetitorlik tizimlari talabalarga shaxsiy yordam va fikr-mulohazalarni taqdim etishi sababli tobora ommalashib bormoqda. Bu tizimlar o'quvchining o'qish uslubiga moslasha oladi, ularning taraqqiyotini kuzatib boradi va qiyinchiliklarini yengib o'tishga yordam beradigan maqsadli ko'rsatmalar beradi. Bundan tashqari, sun'iy intellekt o'qituvchilari 24/7 ishlaydi va ularga istalgan joydan kirish mumkin, bu esa ta'limni yanada qulay qiladi.

Sun'iy intellektning ta'limga sezilarli tasir ko'rsatadigan sohalaridan yana biri - o'yinga asoslangan ta'lim tajribasini rivojlantirishni ham nazarda tutadi. Sun'iy intellekt algoritmlari o'quvchilarni tanqidiy fikrlashga va muammolarni hal qilishga undaydigan juda qiziq va interaktiv o'yinlarni yarata olishi mumkin. O'yinga asoslangan ta'lim o'quvchilarga o'rganganlarini real hayotda qo'llash imkoniyatini beradi, ularni ijodiy fikrlashga va amalda o'rganishga undaydi. Sun'iy intellekt ta'lim uchun juda ko'p afzalliklarga ega bo'lsa-da, e'tiborga olinishi kerak bo'lgan ba'zi kamchiliklar ham mavjud. Ta'limda sun'iy intellektning afzalliklaridan ba'zilari quyidagilar:

- Baholash va fikr-mulohazalar effektivligi va aniqligini oshirish
- Har bir talaba uchun individual ta'lim
- Talabalar uchun qulaylik va imkoniyatlarning kengligi
- Talabalarning aktivligi va motivatsiyasining oshishi.

Shu bilan birga, e'tiborga olish kerak bo'lgan ba'zi kamchiliklar ham mavjud, jumladan:

- Amalga oshirish va texnik xizmat ko'rsatish bilan bog'liq qimmat narxlar
- Texnologiya va internetga bog'liqlik
- Kitob o'qimaslik holatlarining ko'payishi
- Maxfiylik va shaxsga doir ma'lumotlar bilan bog'liq muammolar.

Sun'iy intellekt algoritmlari talabalarning katta hajmdagi ma'lumotlarini to'plash va tahlil qilishda, bu ma'lumotlarning ruxsatsiz kirish va noto'g'ri foydalanishdan himoyalanganligini ta'minlash muhimdir. Oliy ta'limda sun'iy intellektning yana bir muammosi - bu tarafkashlik va kansitish xavfidir. Sun'iy intellekt algoritmlari ma'lumotlardagi mavjud nohaqlikni davom ettirishi mumkin, bu esa o'quvchilarga nisbatan adolatsiz va tengsiz munosabatda bo'linishiga olib keladi. Shu bois shaffof, hisob beruvchi va xolis bo'lgan sun'iy intellekt tizimlarini ishlab chiqish orqali ushbu muammolarni hal qilish muhimdir.

Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyalashuvi bizning o'rganish va o'qitish uslubimizni tubdan o'zgartirishi mumkin. Sun'iy intellekt o'quvchilar va talabalarga shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasi, aniq va samarali baholash, maqsadli yordam va fikr-mulohazalarni taqdim etishi mumkin. Biroq, sun'iy intellektning mumkin bo'lgan tuzoqlarini ko'rib chiqish va uning mas'uliyatli va axloqiy tarzda amalga oshirilishini ta'minlash juda muhimdir. Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyalashuviga ehtiyojkorlik bilan yondashish va uning afzalliklari va kamchiliklari o'rtasida muvozanatni saqlash kerak, bu talabalar va butun ta'lim tizimi uchun foydali bo'lishi kerak.

Kelajakdagagi raqamli ta'lim talabalarni materialni chuqurroq tushunishga undash bilan birga ancha qulay va moslashuvchan bo'ladi. U virtual reallik elementlarini, videodarslarni, shuningdek bilimlarni baholash uchun onlayn kurslar va avtomatlashtirish dasturlarini o'z ichiga oladi.

Sun'iy intellekt talaba o'rganish uslublari va tezligiga mos keladigan individual yondashuvni targ'ib qiladi. Sun'iy intellekt ta'lim muhitida o'z samaradorligini isbotladi va bugungi kunda pedagogikadagi innovatsiyalar asosiy tendentsiyaga aylandi. Yangi texnologiyalarini o'rganish nafaqat zarurat, balki o'quv markazlari, mакtablar va universitetlar uchun muhim raqobat xususiyatiga aylanib bormoqda.

Ta'limdagagi innovatsion texnologiyalar o'quv jarayonlarini sezilarli darajada yaxshilaydi. Ular o'rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qiladi va talabalar yangi va innovatsion ta'lim usullaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish va qo'llash, raqamli ma'lumotlarni qayta ishlashning umumiyligi tamoyillari va me'yorlari, shuningdek, yagona standartlari va qoidalari masalalarini tartibga solishning kompleks tizimini ishlab chiqish oldimizga qo'ygan muhim vazifalardan biri hisoblanadi, shuningdek, sun'iy intellekt ko'plab sohalarga o'z ta'sirini ko'rsatdi. Ularning asosiyalaridan biri ta'lim sanaladi. Bu repetitorlik yoki o'qitish va o'rganishning zamонави usuli bo'lib, o'rganish bilan bog'liq ko'plab muammolarni hal qila oladi. [5] Bu kontentning mavjudligi, o'qituvchilarning yetishmasligi kabi muammolarni hal qilishi mumkin, bu yerda talaba stresssiz va boshqalarga ta'sir qilmasdan o'rganishi mumkin. Ta'lim sohasida sun'iy intellektni joriy etish va qabul qilish muqarrar. Sun'iy intellekt texnologiyalari faqat aqlii ta'lim, repetitorlik tizimlari va ijtimoiy robotlar bilan cheklanmaydi; virtual fasilitator, onlayn ta'lim muhiti, o'rganishni boshqarish tizimlari va o'quv tahlillari kabi ko'plab boshqa aqlii texnologiyalar mavjud bo'lib, ular ham ushbu sektorga katta hissa qo'shamoqda. [6]

Адабиётлар/Литература/References:

1. A. Karabulut-IIgu, N. J. Cherrez and C. T. Jahren, "A systematic review of research on the flipped learning method in engineering education", Br. J. Educ. Technol., vol. 49, no. 3, pp. 398-411, May 2018.
2. "AI in Healthcare: Building a Successful Business Model" by Anthony Chang. 2020.
3. Astratova G.V. (2021). Tsifrovizatsiya i klyuchevye meynstrimy razvitiya vysshego obrazovaniya [Oliy ta'limni raqamlashtirish va asosiy asosiy rivojlanish] Ijtimoiy va ekotizimning iqtisodiy rivojlanishi uchun raqamli kontent. 16–19.
4. Shugal N.B., Bondarenko N.V., Varlamova T.A., Volkova G.L., Shkaleva E.V., Shmatko N.A. Turli darajadagi ta'lim tashkilotlarida raqamli muhit. / Analitik hisobot. – M: Milliy tadqiqot universiteti Iqtisodiyot oliy maktabi, 2023. – 164 b.
5. Hua, MTA va'dasi va tahdidi: Singapurda keng tarqalgan hisoblash uchun iN2015 bosh rejasi. ilmiy Technol. ijtimoiy 2012, 17, 37-56.
6. Ahmad, M.F.; Gapar, WRGWA Malayziya oliy ta'limida sun'iy intellekt davri: o'z-o'zini kashf qilish ta'limi uchun aralash haqiqat moddiy ta'lim tizimidagi ta'sir va muammolar (SEE). Procedia kompyuter. ilmiy 2019, 163, 2-10.
7. Ernazarov, D. (2020). Ахборот истеъмоли маданиятини шакллантиришнинг баъзи жиҳатлари. Архив научных исследований.
8. Ernazarov, D. (2020). Ёшлар ва Интернет (ижтимоий-фалсафий таҳлил). Архив научных исследований.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

Nº 7 (4) – 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
маъсулити чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).